

LA CAMPANA DE GRACIA

Quan los fonaments del edifici son falsos, tots los puntals son inútils.

ALS NOSTRES APRECIABLES CORRESPONSALS

Hem remés los dos primers números á tots los nostres corresponsals, del PROCÉS DE LA COMUNA DE PARIS, acompanyant ab lo primer, una circular en la qual demanaban que quant antes diguessin los exemplars que necessitan per no remetre ni mes ni menos número dels que creguin colocar.

Recomanem que no deixin de contestar dient quants exemplars necessitan de dita publicació titulada PROCÉS DE LA COMUNA DE PARIS, obra que ocupa avuy la atenció universal.

Lo dimecres passat, dia de Sant Roch, diferents feligresos varen dirigir á dit personatge celestial la següent

CARTA D' ADHESIÓ.

Senyor: cap dia mes a propòsit que avuy per dirigirvos un respectuós mensatge. Avuy esteu de festa, avuy deueu tirar la casa per la finestra, y just es que en mitj de tanta alegria sapigueu que també en la terra hi teniu admiradors y subdits.

Si, hi teniu admiradors, hi teniu gent agrahida. ¿Y com no si en menys de sis anys, us habeu dignat enviar á Espanya 'l cólera y la febre groga? ¿Com no si gracias á n' aquestas duas remesas los uns ens hem aliviat de las sogras, los altres de las cunyadas y los altres dels inglesos que no 'ns deixaban viurer ni piular?... ¡Ah senyor! ¡Quan be vareu fer! Vos si que mereixeriau mes que ningú lo titol de redentor de cautius....

¡Llástima que no us deixessin fer!

Vos prou se veyá que anabau al dret. En Gaminde no se las tenia totas y ja se 'n habia anat á viurer á ca 'n Gomis, lo Governador y l' Administrador economic ja habian traslladat los seus domicilis á Sarriá, tots los empleats fugian de Barcelona com si fugissin de una mort segura; fins los sorges abandonaban los cuartels y 's recullian en las tendas de campanya..... ¿Fugian d' un perill cert? ¡Qui sab! Nosaltres creyem que si.

Nosaltres creyem que vos teniu afició á la vostra industria, que teniu molts que 'us fan lo competencia y que desitjeu acabar ab ells. Efectivament ¡quí mes que Sant Roch té dret d' empestar los pobles, vilas y ciutats?

Ningú. Y no obstant, fa molt temps, abiat farà tres anys, qu' estem en estat permanent d' epidemia.

Peraixó voliau deixar ben sentat que ningú mes que vos pot propagar epidemias, que ningú mes que vos té dret á empestar á la gent; y al mateix temps que destruiau als que 'us volian fer la competencia, 'ns treyeu á tots los espanyols un pes de sobre.

Pero es clar, los vostres mateixos 'us varen perjudicar. Quan ja la cosa comensaba á anar be, quan ja 's deya si hi habia hagut algun cas en Sarriá y Sant Gervasi y quan ja la vostra febra era á Mallorca, de pas per Valencia, y ja en la ciutat del Turia comensaba á sussurar-se alguna cosa, comensan los capellans y monjas á fer plegarias, resar lletanias y oracions, y á dir tant bella colla de missas y oficis. que al fi degueren amoinarvos, si es que no 'us vareu indisposar ab Deu, obligantvos á destruir lo principi homeopatic de *similia similibus curantur* que vos voliau posar en práctica.

Ni un moment varem duptar dels vostres bons propòsits, sobre tot quan vegegrem que la febra ens l' habiau enviada ab un vapor que s' anomenaba *Maria*. Pero quan vegegrem que venia 'n Rivero y se 'n tornaba sa y bo, que 'n

Soler y Matas estava malalt y no ho estava de la febra, que deixabau fugir á la major part dels regidors, que deixabau ausentarse de la comptal ciutat al general y al governador civil; quan vegegrem que deixabau cremar l' anden ja varem esclamar: ¡tot aixó no será res, tot aixó no será mes que música celestial. Hi habia bona intenció, bons propòsits, un fi laudable, desitjos desinteressats: d' aixó ni cal dubtarne; pero s' hi notaba falta d' energia, no hi habia firmesa de carácter, s' hi notaba debilitat, se coneixia que l' amenassa, que segons deyan, en Soler y Matas us habia fet de fer que 'l primer municipal que vingués al cel dongués la bola al vostre gos, us habia fet impresió....

En fi, lo estat ha estat ja y no té remey. Treymne tots las consideracions que n' haguem de treurer y procurem que 'ns serveixi d' experiencia per lo suchsessiu.

Pe 'l prompte, senyor Roch, se veu qu' heu de cambiar de conducta.

Alló de *un clavo saca otro clavo*, deixeuho correr. Si 'us penseu, benaventurat senyor, que per treurer la pesta progressista qu' estem sufrint ens heu d' enviar un'altra pesta, aneu equivocad de mitj á mitj. No; han de ser uns altres los medis que poseu en práctica. Nosaltres no sabem quins, pero vos que rebeu inspiracions divinas, vos que respireu uns altres aires ja sabreu trobarlos.

Trobeulos, senyor, trobeulos. Us ho demanan per favor. Tingau compassió d' aquets pobres feligresos.

La epidemia qu' estem sufrint es pitjor que totas las que vos us heu dignat enviar. Pe 'l cólera ens basta fugir al interior de la península; per la febra groga ne tenim prou posantnos fora del nivell del mar; per la pesta progressista no parem fins á Filipinas ó á l' altra part de la frontera. Las malalties que vos envieu ens donan tropells molt serios, mes, ¿que son al costat dels tropells que 'ns dona la pesta-progressista?

¡Sant Roch gloriós! Lliureunos d' aquet gran mal. Us ho demanem pe 'l gos que ab sa medicinal lenga 'us va curar las llagas; us ho demanem pe 'l carinyo que 'us puga portar la persona á qui vos mes aprecieu.

Si aixis ho feu, us quedarán per sempre mes reconeguts de veras

Diferents empestats, vehins de la Plassa Nova,

Lo Procés de la Comuna qu' estem publicant per entregas ó fullas de vuit páginas de á dos columnas y al infim preu de DOS CUARTOS cada una, té un éxit extraordinari. No podia suchsehir altra cosa si 's té en compte la baratura del preu, la oportunitat de la publicació y sobre tot l' afany ab que 'l poble desitja coneixer la historia exacta, sense sofisticacions monárquicas, de lo que ha passat en París. Nosaltres que sempre hem estat y estarem al costat de la llibertat, hem fet tot lo qu' hem pogut per presentar als ulls dels nostres lectors la *Comuna de Paris* ab sos verdaders colors, despullantla de las infamias y calumnias ab que volian malvestirla los enemichs del progrés. Sempre hem cregut, y seguim creyentho encara, que la *Comuna de Paris* es un timbre de gloria per la nació francesa, qu' es l' astre qu' ha brillat en mitj de las nebulositats produidas per l' Assamblea de Versalles.

Los lectors farán be adquirint lo *procés de la Comuna de Paris*, del qual ne van publicadas ja tres entregas ó fullas, la quarta sortirá lo diumenje, formant en junt lo publicat 32 páginas ó sian 64 columnas y llegintha ab detenció; y entre aquesta obra y la *Historia de la Comuna* que publicarem quan antes á un preu fabulosament barato, estarán al corrent de lo que ha ocorregut en la

capital de la nació vehina y podran apreciarho degudament.

BATALLADAS.

Tal mateix tindrem festas. Jo ja he dat ordre á casa perque aquells dia tirin la llimona al pou.

La secció Artística ha acordat colocar solemnement tots los anys, en lo saló de Cent, lo retrato de un catalá célebre.

Aquest any comensarán per colocar lo d' en Capmany.

Mal escullit.

Habian d' haber comensat pe 'l d' en Soler y Matas.

L' altre dia va descarrilar lo tren en lo qual hi anaba lo general Serrano.

L' autor del descarrilament va ser una vaca.

Aquesta vaca debia ser internacionalista.

Se va calar foch en la casa del exministre senyor Figuerola. Res, la *Internacional*.

Senyors progressistas: ¿encara no es fora de la lley aquesta *Internacional*?

Los enemichs dels progressistas, son:

La Reacció.

La ma oculta.

Lo Jesuitisme.

Lo Pa y treball.

La ma del inglés.

La *Internacional*.

(Se continuarà.)

En lo procés de la *Comuna de Paris*, s' hi veuhen rasgos de primer ordre.

Assi va sostenir en plé consell de guerra, devant de sos vutxins, que la Comuna de Paris habia obrat com debia fent afusellar als rehens.

—Es la única manera, deya, de contenir los instints salvatges dels déspotas.

—Pero aixó es infame, contestaba lo qui 'l jutjaba, horroritsat.

—No es infame, es una lley: la lley del talió.

Los homens que componen lo consell de guerra que actualment está jutjant als comunistas, han rebut tots ells anónims dirigintlosi las mes enérgicas amenassas, cas de condemnar á mort á cap dels processats.

—Los que 'us dirigeixen las amenassas, diuhen los referits anónims, perteneixen al mateix grupo dels que varen amenassar ab afusellar als rehens é incendiar á Paris.

¿Qui abaixará velas?

A nosaltres ens sembla que serán los del consell de guerra.

El conceller y el monarca, drama castellá, degut á la ploma del poeta don Frederich Soler (Pitarra), té cada dia mes éxit. Cada nit que 's representa, los actors son cridats á la escena y lo mateix passa ab l' autor que no 's pot presentar per trobarse en Olot junt ab lo senyor Fontova dirigint la companyia catalana que allí funciona.

Diuhen que 'l senyor Ruiz Zorrilla troba oposició en *altas regions* á plantejar de cop certas reformas.

Los *obstacles tradicionals* no eran propietat de Donya Isabel II. Ho eran de la monarquia.

Un periódich monarquich de Madrid ens ha fet saber que 'l senyor Torres, governador de Girona, en una conferencia que va tenir en Madrid ab lo senyor Zorrilla, va posar en son coneixement que tres ajuntaments republicans s' han fet monarquichs.

S' hi ho hagués dit al revés potser encara ho hauria cregut.

¡Tres ajuntaments republicans de la provincia de Girona s' han fet monarquichs!

¡Ganas!

Si lo que nosaltres creyem qu' es una filfa governamental fós una veritat, procurariam saber los noms dels arrepenchits per ferlos conèixer á tothom.

Pero repetim que no ho creyem; lo senyor Torres deu haber cregut que dientho defensaba l' arros... y res mes.

Ens han dit que 'l poble de Figueras en pés, lo jutje y fins la guardia civil están molt satisfets del cel y talent privilegiat del senyor don Jaume Garriga, fiscal per obra y gracia de la revolució de Setembre. ¡Oh! Ja se 'l poden mirar ben bé al senyor Garriga. No ho sembla, pero té molt talent, ¡Ah! ¡Oh!

Un diari ministerial, diu que molts dels empleats de la situació caiguda eran indolents Es lo que nosaltres deyam.

Lo mateix dirán los que demá pujin de la gent que avuy ens fa felissos á tots; y nosaltres direm:

—Y bé, es lo que nosaltres deyam.

Fins que hi hagi la Federal no creguin en res.

Ja es segur lo nomenament de don Salustio per la embaixada de Paris.

Be, ¿qué hi vá pe 'l mateix preu ó hi ha rebaixa?

Es que per ara estem á las foscas.

Don Salustio ha dit que dels 50,000 drets del seu sou, sili hi rebaixan un vintydos no li fá res.

Diuen los del progres que per portar la embaixada no hi ha com l' Olózaiga.

Prou me sembla que deu ser la embaixada qui 'l deu portar á n'ell.

Si l' Olózaiga vá á Paris, amenassan á la opinió pública ab nomenar president del congres al senyor Sagasta.

¡No 'n calia d'altre!

Allavoras si que tant se valdria ser diputat com res.

Los diputats que tingan dignitat no han de transigir ab semblant nomenament.

Eixa elecció fora un insult dirigit á las minorias.

Lo senyor Sagasta es un home bilios, ple de passions mesquinas; al mateix temps no es intel·ligent, es un home negat qu' encara no val dos maravedissos y de cap maneres ha de consentir en que aixi 's destrueixi 'l bon nom del parlament espanyol.

¿Qué dirian las sombras de Lopez, Argüelles, Calatrava, Mendizabal y otras glorias de la tribuna espanyola si 's cometia semblant profanació?

¡En Sagasta president del Congrés!

¡Ay, ay, ay, ay!

No guanyariam per campanetas.

Lo patriarca de las Indias se sent disposat á jurar la Constitució.

Aixó si que ho crech.

La qüestió son cuartos.

A lo que 's deu sentir inclinat, lo patriarca de las Indias, deu ser á cobrar lo sou qu' ara no deu cobrar.

¡Quin patriarca n' hi deu haber del patriarca de las Indias!...

En Soler y Matas va tornar anar á la professó lo dijous passat. Ja he perdut lo compte de las vegadas qu' li he vist anar.

Se veu que gasta molta cera pe 'l catolicisme. ¡Y visca sobre tot la llibertat religiosa!

LAS ELECCIONS DE SAN FELIU.

Don Francisco Soler y Matas ha sigut proclamat diputat pel districte de Sant Feliu per 1931 vots, uns 1500 d' ells INVENTATS, contra 1723 vots REALS y POSITIUS.

En lo districte de San Feliu s' hapresenciat

lo mes gran dels escandols electorals. Podem dir que may, ni en los temps de la mes desenfrenada reacció, s' habia vist tanta infamia. Per fer sortir diputat al benehit arcalde militar de Barcelona, per acabar-lo de fer un home ridicul enviantlo al congres á tocar lo violon, Don Bernat Iglesias, acompanyat dels senyors Pareto, Mirambell y altres, juntament ab lo jutje de San Feliu de Llobregat senyor Alvarez, han fet tots los papers del auca, han anat á radera de tothom, han tocat tota lley de resorts, y fins han mendigat l' ajuda de gent enemiga de la situació. D. Bernat, sobre tot, s'ha fet molts tips de viatjar y de sufrir desaires y miquels en gran.

A pesar de tot, lo senyor Soler y Matas no va tenir mes que uns quatrecentos vots y 'l senyor Marti (Xích de la Barraqueta) n' obtingué 1723

Donchs ¿cóm ha guanyat lo senyor Soler y Matas? preguntarán vostres. ¿Cóm ha guanyat? ¡¡¡Fentse la trampa!!!

Se contan cosas que omplen d' indignitat. Se conta que los secretaris de certs pobles, en los quals ni sisquera 's va arribar á formar mesa, comparegueren á San Feliu AB LAS ACTAS EN BLANCH y que allí las ompliren á gust dels directores del tinglado; se conta que 'l dia del escrutini comparegué al poble de Sant Feliu una partida de policia y un' altra de guardia civil per fer la por als republicans que mes podian oposarse á la realisació de aquesta farsa; se conta... pero ¡tantas cosas se cuentan!.....

Los nostres correligionaris de aquell districte no deuen tolerar que aixó quedi aixis. Es precis que immediatament presentin las consiguents denuncias contra 'l jutje que va faltar á la lley negantse á fer l'escrutini 'l dia fixat per la lley, convertintse d' aquet modo en lacayo de Don Bernat; contra 'ls secretaris que s' atreviren á cometre lo delict de firmar ACTAS FALSAS; contra don Bernat Iglesias que va exercir coacció en lo districte valentse de la forsa armada, quan la lley prevé terminantment que no pot aquesta acostarse als colegis electorals de cinquanta passas; y no 'ls hi diem que presentin denuncias tambe contra los senyors Pareto y Mirambell perque aquets senyors, com son d' aquells qu' embarcan y 's quedan enterra, d' aquells que tiran la pedra y amagan la ma, si han comés cap abús, bon cuidado s' hauran pres per no apareixer may á la superficie.

No olvidin los nostres correligionaris de san Feliu qu' es precis posar á proba los graus de moralitat que calsa 'l nou ministeri, y al efecte han de procurar que tant al ministre de la gobernació senyor Ruiz Zorrilla com al ministre de Gracia y Justicia no 'ls passi desaperebut lo delict que 'ls funcionarios públichs de san Feliu acaban de cometre.

Al mateix temps han de procurar que als diputats republicans que hi en las Corts, á pesar de todas las trampas, no 'ls hi faltin datos per poder mourer un gran escándol lo dia que 'l senyor Soler y Matas tinga 'l cinisme y la soltura de presentarse á las Corts.

Y ja que la ocasió 'ns porta á dirho, hem de recordar als republicans, no ja del districte de san Feliu, sino de per tot arreu, que qui juga no dorm, que per guanyar las eleccions, entre gent de bona fé, basta anar á votar; pero quan se tracta de progressistas y cimbrios es precis vigilar molt y pendrer todas las precaucions per destruir los misteris, puig ells se 'n aprofitan com las ólivas s' aprofitan de la nit per fer sas escursions.

A. F. C.

A DON BERNAT.

¡Jesus! ¿Encara no es fora?
¿No es fora? ¿No se 'n ha anat?
Donchs ¿que pensa don Bernat?
Per vosté ¿quan será l' hora?

¿No veu que per goberná
Lo qu' es vosté res hi entent?
¿No ho veu que no té talent?
Y donchs, home, y donchs, ¿que fa?

Veyent que per Catalunya era un xich massa petit, lo van treurer tot seguit enviantlo á la Corunya.

¡Pero després va tornar!...
Per haber de fé aquet fet
Tant valia no habé 'l tret...
¿No es vritat? ¡Aixó es ben clá!

Y vosté com una roca
fixo está aqui com lo sol:
está clar, com fa 'l que vol
sens que ningú li obri boca!...

Vosté disol reunions,
fa agafá republicans
y, rodejat de truanes,
fins guanya las eleccions.

Ho té tot tant dominat,
que fins es pitjor que un rey,
puig aqui no hi ha mes lley
ni mes dret que don Bernat.

Crech que porta la intenció
de surrarnos la badana.....
Mes..... la terra catalana
¡qué ni dona de cotó!

Lo que tinga pe 'l magí
pot fer, no 'ns inmutará:
¡Ay don Bernat! Es tant clá
que tot té un dia son fi!.....

Aprofitis de la fruita
mentre es fresca, puig abiat
se 'm figura, don Bernat,
que 's deuré girar la truita.

¡Miri que 'l govern s' esbraba!
¡Aprofitis be, jo 't toch!
corri, per.... segueixi 'l joch....
¡depresa.... qu' aixó s' acaba!

Cuyti, envihi á San Feliu,
depresa com van las ratas,
y que guanyi 'n Solé y Matas.....
¡que don Bernat aixi ho diu!

Puig com xiulan las aurellas
al ministre, don Bernat,
ha de haberhi un diputat
qu' espliqui sas maravellas.

Si algú mals informes dona
del nostre gobernador,
li será un bon defensor,
il' arcalde de Barcelona!...

Está content de sas dots
y vol que Bernat menjem,
y d' aqui no 'ns lo treurem
ni ab perfums de sabatots.

Lo poble ja está cansat
de sufrirlo y, mitj furios,
desitjaria que 'l dos
toques prompte, don Bernat.

Voldria que se 'n anes
á una terra ben rellunya,
(Per exemple: ¡á la Corunya!)
y que no tornes may mes.

Si empenia aquet viatge,
lo poble sempre explendent,
en proba de agrahiment
li abonaria 'l passatge.

Y donantli d' amor proba,
potser, quan xiules lo tren,
sentiria di á la gent:
¡Au! ¡Bon vent y barca nova!

ECONOMIAS.

Sense voler sentar plassa de grans hasendistas, desde luego declarem que 'l mes negat dels republicans tindria mes medis, sino mes

aptitud, per posar remey á la Hisenda espanyola.

Si volem veurer la Hisenda en bon estat hem de comensar per destruir lo feudalisme de la mateixa hisenda y per fer desapareixer l'Estat actual que tot s' ho menja, que tot ho monopolisa y tot ho corromp. Sols d' aquesta manera podrem obrir las fonts de la riquesa, desestancant las industrias qu' encara estan estancadas y posant en vigor la llibertat del treball.

Establint una sola contribució pública, unificant la deuda y modificant los aransels en benefici de las clases treballadoras, obtindriam una economia de uns ¡400.000,000! tots los anys, independentment de las ventatjas que portaria lo regimen de la llibertat industrial.

Sent una veritat lo principi de llibertat religiosa, la consecuencia natural fora la separació de la Iglesia del Estat, y b' aquesta reforma economisariam ¡790.000,000! al any.

Ab la autonomia dels municipis y las provincias, gracias al sistema federal, lo ministeri de Foment no tindria rahó de ser y sa supresió portaria una economia de ¡192.000,000 al any!

Ab la abolicíó dels drets pasius, la mes gran de las tiranias que pesa sobre 'ls contribuents, podria fersedesapareixer del presupost, y 'ns que dem curts, al menys uns 100.000,000 de rals l' any.

També podrian estalviarse un grapat de milions abolint las cargas de Justicia.

Ab la reforma del sistema penitenciari, prenent per modelo á Filadelfia, podria obtenirse la rebaixa de uns 14 á 20.000,000 l' any

Venent tots los bens del Estat, los de la Iglesia y los del Patrimoni Real podrian augmentar en alguns mil-lions los ingresos.

Redimint al Tresor de la deuda flotant s' obtindria una economia anual de ¡100.000,000! ¡Ens sembla que 'ns anem explicant!

Redimint al tresor dels gastos afectes al producte de las ventas de bens nacionals s' alcansaria una economia de ¡250.000,000! tots los anys.

¡Ah! Y abolint las quintas be deuriam obtenir uns 200.000,000 de rebaixa cada any!..... Aixó al menys. ¡Vegin que tal!

Ab tot lo qu' hem indicat podriam obtenir la següent rebaixa:

Economias de la Hisenda	400.000,000
Id. del exercit	200.000,000
Id. de la Iglesia.	179.000,000
Id. del ministeri de Foment	192.000,000
Id. de las clases pasivas	100.000,000
Id. de la Deuda flotant.	98.000,000
Id. dels gastos afectes á bens nacionals, cargas de Justicia y presidis	280.000,000

Total d' economias ¡1.449.000,000! ¡1449000000! y no hi contem las rebaixas delssous dels ministres, embaixadors, generals, brigadiers y altres grans funcionarios.

¡Que 'ls sembla?
Los deu semblar, com á nosaltres, que fins que vinga la República Federal no hem de pensar seriament en la possibilitat de que la Hisenda 's puga arreglar. X.

BATALIADAS.

Be, senyor Soler y Matas, parlem clars vostre y jo.

¡Qué pensa ferne del acta de diputat? Es que si arriba á anar á las Corts ab ella /no li arrendo la ganancia!... Ja li faran sorti 'ls colors á la cara.

Si decás vá á las Corts es de suposar bue hi deurá anar ab las patillas y tot.

¡Y ab la creu!

Molt interés tenen los senyors Pareto, Mirambell y demés llopada en ferlo anar á las Corts.

¡Quina 'n deurán dur de cap aquets senyors?

Lo Senyor Soler y Matas es un home sense pudor polítich; es un home que, políticament parlant, ja no inspira respecte y consideració á ningú.

Quan va á la professó... ¡fa riurer á tothom! Y la gent esclama:

¡Lo que va de ayer á hoy!

Quan fa d' arcalde y va per aqueixos mons traginant la vara, ¡també fa riurer! perque tothom veu en ell un home ridicul, esclau de la vanitat.

¡Y no li dich res quan porta las creus que li han donat sense que hagi fet res per mereixerlas!...

¡Y si arriba á anar á las Corts?...

¡Ay, ay, ay, ay, ay!...

Diu l' *Imparcial* que don Cándido Necedal (¡quin cándido!) en una conferencia que va tenir ab S. M. *Tersa*, li va aconsellar que fes un esfors supremo.

Aixó es: correm tots... ¡y aneuhi!

L' ex-emperador Napoleon va ser xiulat pe 'l poble de Ginebra (Suissa) que cridaba indignat:

—¡Al agua lo que ha venut á la Fransa!

Lo sentiment de justicia may se separa del cor dels fills del poble.

Tots los dias arriban á la península espanyola noticias desastrosas de Cuba.

Ultimament s' ha comunicat la de haber siguts afusellats un parent del general Quesada, un altre del president de la República Cubana, Céspedes, etc. etc.

Lo mes trist es que aquestas noticias son rebudas ab grans mostrars de satisfacció per la gent d' ordre.

Sempre hem dit que la isla de Cuba necessita mes llibertat y menos sanch, mes humanitat y menos salvatgisme, mes homens de govern y menos feras.

Ab Cuba se segueix una línea de Conducta que 'ns portará á la perdua total de aquella isla.

Cada dia que passa es una ventatja mes pe 'ls insurrectes y una desventatja pe 'ls defensors de la anomenada integritat espanyola.

Si volen ser llibres los cubans, ¡perque no se 'ls ha de donar llibertat?

Pero á ne 'ls crits d' ells se contesta enviant exercits de tirans y las consecuencias d' aixó serán la pérdua de Cuba.

Lo que 'l govern central de Madrit fa ab las provincias en petit, practica en gran escala ab las provincias ultramarinas qu' encara s' anomenan colonias.

Si nosaltres, que vivim en la mateixa península, que estem en immediata comunicació ab lo centro, gracias al carril y al telégrafo, no tenim mes que motius per dir mal de la centralisació malehida y del govern que la practica, ¡que no haurán de dir y sufrir los pobres cubans y puerto-riquenys.

Si desgraciadament Cuba 's pert, no 'ns tocará mes que esclamar:

¡En el pecado está la penitencia!

Diuen que en la isla de Cuba no s' hi fan reformas perque hi ha insurrecció.

Pero ¡y en Puerto-Rico?

Allí hi ha pau, y fins hi ha carinyo y simpatias per Espanya, y, ne obstant, ¡s' hi ha realisat cap reforma?

Encara hi ha en Puerto-Rico la esclavitut, encara hi ha allí homens-cosas, homens que 's compran y venen com si fossen una mercancia. Per aquets infelissos ni Jesuchrist ha estat en lo mon, ni las revolucions del 78 y 93 han tingut consecuencias civilisadoras.

Lo Regent de la iglesia de la vila de sant Quintí de Mediona DON PAU POZO y 'l PARE MAGÍ (a) NASSOS, capellá de Vilafranca del Panadés, si son certas com creyem las noticias que 'ns han comunicat, son un parell de embaucadors que mereixen que 'l jutje competent los hi espliqui un quènto.

Aquets dos fulanos han pres pe 'l seu compte á una pobra dona y li treuen ¡los mals esperits! ¡Bons mals esperits son ells!

Ab un mes y mitj han lograt treurer del cos de dita infelis los següents: Barrumbero, Baldomero, (¿Si deurá anar per Espartero aquet nom?) Saturno, Formiga, Roig, Castanyola, Barrina, Viola, Lleó, Faluga, Aranya, Tiráaranya, Águila, Esparver, Mosquet, Mosca, Abenus, Mercuri, Capitá, Borró, Sargantana, Llop, Saynete, Rata y Cana. Diuen los senyors embaucadors que dins del cos de la seva víctima encara n' hi queda mes de un batalló.

Esperem que 'l jutje competent instruirá sumaria sobre aquet abus escandalós.

Are que ja tenim al senyor Soler y Matas diputat abiat lo deurem veurer Senador.

Despres dintre de poch lo deurem contemplar ministre y en acabat... ¡rey de la broma!

Lo qu' está de enhorabona es l' agutsil del senyor Soler y Matas.

Perque á las Corts bé deurá anarhi ab agutsil.

CORRESPONDENCIA DE « LA CAMPANA. »

Ll. Igualada. No es pot insertar y ho sentho.—Senyor R. Barcelona. No queda admitida su poesia roja.—S. P. C. Id. No 's pot insertar.—F. S. Id. No estem del tot conformes ab l' esprit de sa poesia.—Llorens dels Piteus. Id. Queda complascut.—J. M. Y. Id. Acertada.—Matassons. Id. No 's pot insertar.—S. A. y G. Id. Lo que vosté demana no pot ser.—J. D. P. Id. No 's pot posar.—F. B. Id. Hi ha mes dias que llangonissas.—H. V. Id. No 's pot posar.—Un estudiant. Id. Si vol que li posi las solucions envihitas en vers y las hi posaré si estan bé.—B. N. Id. No ta pu-h insertar.—Ningú Id. Fill, en aquet mon cada hu te las sevas opinions; d' alló de las Xaradas jo me 'n guardaré com d' escaldarme.—Un aprenent de poeta. Id. Endevinada.—A. Serra.

Solució á la Xarada del número ¡passat.
—Donanthi un cop d' ull ja basta.
—¿Vols dir?
—Vull dir: diu SA-GAS-TA.
Un que endevina tot lo que veu.

XARADASSA

Ó SIGA UN TROS DE COMEDIA.

—¡Ay Inés mi dulce amor!
—No vulguis de mi burlarta...
—Si voy á la TRES y CUARTA por amarte.
—¡Que bon cor!
¡Si 't conech la Prima y dos!
Encara que ab colors vius m' ho pintis, ja se 'l que dius; si no que una tonta fos...
No crech ab cap militar, com que soch republicana y ja del clatell la llana temps ha me vaig fé afeitar...
Tu aimaras un quart y dos ho aprobo: encara que 'm traba...
—Ay acaba, Inés acaba.
En la mano tengo el ros, de rodillas á tus pies me postro de corazon; dame esas manos que son blanquitas como DOS TRES.
—No 't formis cap ilusió, que de amor no 'n tens ni un brot, no fassis igual que 'l tot que se 'l menjá la ambició y fuig sempre del perill, ¡icat de l' ou al rovell, perque n' es un pardál vell que ja se sab picá 'l mill.
De rodá 'l mon may se cansa y enredos sempre ne trama: miral, tè: are es á Alhama y després s' en' nirá á Fransa.

LLORENS DELS PITEUS.

La Solució, per suposat, dissapte.
Barcelona. Imp. de la V. y F. de Gaspar.
I. LOPEZ editor.